

KONTRAKTSVILKÅR FOR KONTRAKTSNUMMER 2013/xxx

FOR ANSKAFFELSE AV

MELLOM:

BIOFORSK

OG

xxx

Dato-signatur

Dato-signatur

.....

Kunden

.....

Leverandøren

Innholdsfortegnelse

1	ALMINNELIGE BESTEMMELSER	4
1.1	Definisjoner	4
1.2	Motstrid	4
1.3	Generelt	4
1.4	Partenes kontaktpersoner	4
1.5	Kommunikasjon	4
2	LEVERANDØRS GENERELLE PLIKTER	5
3	AVROP/BESTILLING	5
4	KANSELLERING AV BESTILLING	5
5	AVBESTILLING	5
6	KVALITETSSIKRING	5
7	HELSE, MILJØ OG SIKKERHET	5
8	DOKUMENTASJON OG TEGNINGSUNDERLAG	6
9	ENDRINGER	6
10	LEVERANDØRS PERSONELL	6
10.1	Arbeidstillatelse	6
10.2	Arbeidstid	6
10.3	Lønns- og arbeidsvilkår	6
11	KRAV TIL UTSTYR OG MATERIELL	7
12	ADGANG TIL ANLEGG OG FASILITETER	7
13	PRISER	7
13.1	Prisreduksjon	7
13.2	Endringer i markedet	7
14	RATEJUSTERING	7
14.1	Faste priser	7
15	REISEKOSTNADER	7
16	BETALINGSBETINGELSER	7
17	FORSINKET BETALING	8
18	MØTER OG RAPPORTERING	8
19	RAPPORTERING TIL OFFENTLIGE MYNDIGHETER	8
19.1	Rapport til Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU)	8
20	KONTRAKTSBRUDD	8
20.1	Forsinkelse	9
20.2	Virkninger av forsinkelse	9
20.3	Mangler	9
20.4	Virkninger av mangler	9
20.5	Erstatning	9
20.6	Vesentlig kontraktsbrudd	9
21	FORCE MAJEURE	9
22	VARIGHET	10
23	OPSJON	10
24	FORSIKRING	10
25	SKADESLØSHOLDELSE	10
26	KONFIDENSIALITET	10
27	OVERDRAGELSE AV KONTRAKTEN	10
28	LOVVALG OG VERNETING	10
29	SAMFUNNSANSVAR OG ETISKE RETNINGSLINJER	11
29.1	Menneskerettigheter	11

29.2	Prinsipper og ansattes rettigheter	11
29.3	Miljø	11
29.4	Krav til ivaretagelse av ytre miljø	11
29.5	Emballasje	11
29.6	Helse og sikkerhet	12

1 ALMINNELIGE BESTEMMELSER

1.1 Definisjoner

Avtaledokument er det dokumentet som er undertegnet av Partene og som bekrefter inngåelsen av Kontrakten.

Generelle vilkår er betegnelsen på foreliggende dokument.

Kunden er Bioforsk

Leverandør er xxxxxxxx.

Kontrakten betyr disse Generelle vilkår for kjøp av varer og tjenester, samt eventuelle vedlegg, tillegg eller endringer som er skriftlig avtalt.

Leveransen er betegnelsen på de varer og tjenester som skal ytes etter Kontrakten.

Avtale er den enkelte bestilling som foretas innenfor rammene i foreliggende avtale.

Part er Kunde eller Leverandør etter Kontrakten.

1.2 Motstrid

Ved motstrid i dokumenter, skal dokumentene gjelde i følgende prioriterte rekkefølge:

- Generelle vilkår (dette dokument)
- Vedlegg A Konkurransesgrunnlag
- Vedlegg B Kravspesifikasjon (utfylt eller ikke)
- Vedlegg C Leverandørens tilbud

1.3 Generelt

Disse generelle vilkår gjelder for alle leveranser der Bioforsk, inkludert de enkelte avdelinger og selskaper, er Kunden. Leverandør har ved inngåelsen av Kontrakten, godtatt foreliggende vilkår. Eventuelle avvikende betingelser er uten virkning for Partene med mindre Kunden skriftlig har godtatt disse.

Leverandørs egne betingelser som eventuelt vedlegges følgedokumenter, ordrebekreftelse eller fakturaer, aksepteres ikke, i den grad de strider mot disse Generelle vilkår for kjøp av varer og tjenester.

1.4 Partenes kontaktpersoner

Hver av Partene skal oppnevne en kontaktperson som skal være bemyndiget til å opptre på vegne av Parten i alle saker som angår gjennomføringen av Kontrakten.

Kontakt for kunden:

Navn:

Telefon:

E-post:

Kontakt for leverandøren:

Navn:

Telefon:

E-post:

1.5 Kommunikasjon

Kommunikasjon vedrørende Kontrakten skal rettes til Partenes kontaktpersoner. Henvendelser skal besvares uten unødig opphold.

2 LEVERANDØRS GENERELLE PLIKTER

Leverandør skal utføre Leveransen med den grad av faglig dyktighet som kan forventes av anerkjente leverandører innenfor tilsvarende eller liknende bransje. Leveransen skal være i overensstemmelse med kravene i Kontrakten, være av god kvalitet og egnet for det tiltenkte formål. Leveransen skal utføres i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Leverandør skal innhente og opprettholde alle nødvendige tillatelser i forbindelse med utførelsen av Leveransen, og skal på Kundens anmodning legge frem dokumentasjon på at nødvendige tillatelser foreligger.

Leverandør skal ikke overlate deler av Leveransen til underleverandører uten Kundens skriftlige samtykke. Slikt samtykke fritar ikke Leverandør for noen plikter etter Kontrakten.

Kunden skal ikke anses som arbeidsgiver for Leverandørs personell selv om slikt personell utfører Leveransen eller deler av denne i samarbeid med Kunden.

Dersom Kontrakten utpeker nøkkelpersonell hos Leverandør, skal utskifting av slikt personell godkjennes av Kunden.

Godkjennelse kan ikke nektes uten saklig grunn. Opplæring av nytt personell skal bekostes av Leverandør.

Leverandør skal på egen bekostning sørge for øyeblikkelig utskifting av personell som opptrer på en klanderverdig måte eller som anses uegnet til å utføre leveranser omfattet av Kontrakten.

Kunden skal skriftlig meddele Leverandør dersom Leveransen ikke er akseptert, samt årsaken til dette.

3 AVROP/BESTILLING

Avrop/bestilling skal skje skriftlig eller pr telefon.

Kundens bestilling skal uten ugrunnet opphold bekreftes skriftlig.

4 KANSELLERING AV BESTILLING

Frem til skriftlig ordrebekreftelse er kommet frem til Kunden, kan Kunden uten varsel og særskilt grunn kansellere bestillingen uten at dette får konsekvenser for ham.

5 AVBESTILLING

Kunden kan med skriftlig varsel til Leverandør avbestille Leveransen helt eller delvis med umiddelbar virkning.

Ved avbestilling som nevnt i dette punkt skal Kunden betale det beløp Leverandør har til gode for den del av Leveransen som er utført, samt dekke dokumenterte og nødvendige utgifter oppstått som en direkte konsekvens av avbestillingen.

6 KVALITETSSIKRING

Leverandør skal ha et tilfredsstillende kvalitetssikringssystem som er tilpasset Leveransen. På forespørsel skal Leverandør dokumentere systemet for Kunden.

Leverandør skal på anmodning utarbeide en kvalitetsplan særskilt tilpasset utførelsen av Leveransen.

Kunden skal ha rett til å gjennomføre revisjon av Leverandør og eventuelle underleverandører. Leverandør plikter å bidra ved gjennomføringen av slik revisjon.

Dersom revisjon avdekker avvik, plikter Leverandør uten ugrunnet opphold å iverksette korrigerende tiltak. Kunden kan fastsette en rimelig frist for gjennomføring.

Unnlattelse av å iverksette korrigerende tiltak utgjør vesentlig mislighold.

Kunden plikter å legge til rette for at Leverandør får tilgang til relevante kvalitetsdokumenter som er aktuelle for utførelse av Leveransen.

7 HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Leverandør skal oppfylle alle lovpålagte krav til HMS(1), samt Kundens særlige HMS krav. Leverandør plikter å informere personell omfattet av Kontrakten om Kundens til en hver tid gjeldende HMS krav og retningslinjer, og sikre at disse etterleves.

(1 Med HMS menes Helse, Miljø og Sikkerhet. Miljøforhold som utslipp til luft, jord og vann, energibruk, avfall og materialvalg er inkludert i begrepet.)

8 DOKUMENTASJON OG TEGNINGSUNDERLAG

All nødvendig dokumentasjon, som sertifikater, beskrivelser, tegninger, instruksjoner m.v., utgjør en integrert del av Leveransen.

Mangelfull eller manglende dokumentasjon utløser mangelansvar for Leverandør.

Kunden beholder eksklusive rettigheter til resultatet av Leveransen, uavhengig av format, samt til egne underlag. Kunden skal ha innsyn i og bruksrett til de underlag Leverandør bruker i tilknytning til Leveransen, enten disse er Leverandørs eller tredjemanns eiendom.

Leverandør garanterer at han har rett til å benytte alle sine innsatsfaktorer, herunder tredjemanns eiendomsbeskyttede løsninger, og at andres rettigheter ikke vil bli krenket ved gjennomføringen av Kontrakten. Leverandør er ansvarlig for følger av eventuelle brudd på tredjemanns rettigheter.

9 ENDRINGER

Innenfor det Partene med rimelighet kunne forvente da Kontrakten ble inngått, kan Kunden kreve kvalitetsmessige og/eller kvantitetsmessige endringer i Leveransen samt endringer i fremdriftsplanen.

Har Leverandør forslag til endringer, skal Kunden varsles skriftlig om dette så snart dette blir klart for Leverandør.

Vederlag for endringer skal være i samsvar med Kontraktens opprinnelige enhetspriser og prisnivå. Dersom endringer medfører kostnadsøkning eller besparelser skal Partene forhandle særskilt om dette, men enhetsprisene skal legges til grunn.

Endringer skal være godkjent av Kunden ved skriftlig endringsordre før de iverksettes.

Ved mottagelsen av en endringsordre skal Leverandør uten ugrunnet opphold iverksette denne, selv om endringsordrens virkning på pris, fremdriftsplan og andre betingelser i Kontrakten ennå ikke er avklart.

10 LEVERANDØRS PERSONELL

Leverandør er ansvarlig for at avgitt fagpersonell har de offentlige godkjenninger, fagbrev, maskinførerbevis og sertifikater e.l. som er nødvendig for utførelsen av Leveransen. Kunden har på anmodning rett til å kontrollere slike opplysninger.

10.1 Arbeidstillatelse

Leverandøren skal påse at alt personell som utfører arbeid under denne Kontrakt innehar gyldige arbeidstillatelser.

10.2 Arbeidstid

Leverandøren plikter å påse at lovbestemte krav til arbeidstid og overtid overholdes.

10.3 Lønns- og arbeidsvilkår

Leverandøren plikter å ha lønns- og arbeidsvilkår for egne ansatte som ikke er dårligere enn det som følger av gjeldende landsomfattende tariffavtale, eller som ellers er normalt for den aktuelle bransje. Dette gjelder også arbeid som skal utføres i utlandet. Lønns- og arbeidsvilkår omfatter minimumskravene til arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av allmenngjøringsforskrift eller landsdekkende tariffavtale.

Leverandøren er overfor Kunden ansvarlig for at ovennevnte krav også etterleves hos eventuelle underleverandører som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten.

Leverandøren skal på forespørsel fra Kunden dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene til egne ansatte og ansatte hos eventuelle underleverandører som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten.

Dersom leverandøren ikke innen 10 virkedager fremlegger dokumentasjon på lønns- og arbeidsvilkår eller unnlater å etterleve klausulens krav til lønns- og arbeidsvilkår, har Kunden rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen inntil det er dokumentert at forholdene er brakt i orden. Dersom brudd på klausulen er å anse som vesentlig mislighold, gir dette Kunden rett til å heve kontrakten.

11 KRAV TIL UTSTYR OG MATERIELL

Leverandør er ansvarlig for at eget personell til enhver tid innehar og bruker påkrevet personlig verne- og sikkerhetsutstyr, samt utstyr som forebygger utilsiktede utslipp til luft, jord og vann.

Leverandør er ansvarlig for alt nødvendig utstyr og materiell for utførelse av Leveransen.

12 ADGANG TIL ANLEGG OG FASILITETER

Leverandør og leverandørs personell har kun adgang til den del av Kundens område som er nødvendig for utførelsen av Leveransen.

13 PRISER

Kontraksprisene fremgår av **Vedlegg C – Leverandørens tilbud**, og er oppgitt i NOK eks. mva og skal dekke alle Leverandørs kostnader ved utførelsen av Leveransen.

Med mindre annet fremgår av avtalen er priser og timerater faste i kontraksperioden.

13.1 Prisreduksjon

Leverandør skal ha som mål å redusere prisen på **Varer og Tjenester** omfattet av Kontrakten ved kontinuerlig forbedring og effektivisering av egen organisasjon og rutiner.

13.2 Endringer i markedet

Dersom kontraksprisene eller øvrige betingelser endres vesentlig utover det Partene hadde forutsatt ved inngåelsen av Kontrakten har Kunden rett til å kreve revisjon av Kontrakten.

14 RATEJUSTERING

14.1 Faste priser

Den delen av Leveransen som utføres etter fast pris skal ikke prisjusteres i kontraksperioden.

15 REISEKOSTNADER

Partene dekker egne kostnader i forbindelse med reiser/møter.

16 BETALINGSBETINGELSER

Dersom ikke annet er avtalt skal fakturering skje med bakgrunn i dokumenterte utførte Leveranser.

Månedlig faktura skal utstedes til Leverandør første virkedag i påfølgende måned.

Betaling skal skje innen 30 dager etter at korrekt faktura er mottatt.

Alle fakturaer skal være påført kontraktsnummer og andre avtalte referanser, og skal klart angi hva beløpet gjelder.

Kunden har rett til å returnere fakturaer som ikke tilfredsstiller disse kravene.

Betaling av faktura er ikke ensbetydende med aksept av fakturaunderlag. Omtvistede krav forfaller ikke til betaling før enighet er oppnådd, eller eventuelt før rettskraftig dom er avsagt.

Kunden kan gjøre fradrag i mottatt faktura for forskuddsbetalinger, påløpt konvensjonalbot, omtvistet eller utilstrekkelig dokumenterte poster i fakturabeløp.

Ved mislighold kan Kunden holde betalingen tilbake, men ikke åpenbart mer enn det misligholdet synes å utgjøre av det samlede vederlaget.

Leverandør skal innen 30 dager etter at kontraktperioden/opsjonsperioden er utløpt sende slutfaktura. Slutfakturaen skal dekke alle Leverandørs krav i henhold til Kontrakten. Krav som ikke er tatt med i slutfakturaen kan ikke senere gjøres gjeldende.

Leverandøren skal fortrinnsvis levere elektroniske fakturaer/ kreditnotaer på det vedtatte standardformatet EHF. Compello er aksesspunkt og oppdragsgiver er registrert i det sentrale ELMA-registeret. Den elektroniske adressen er organisasjonsnummer 988 983 837.

Dersom leverandøren ikke har etablert løsning for elektronisk fakturahåndtering kan oppdragsgiver i en overgangperiode fortsatt motta faktura på følgende måte:
på epost som PDF-fil til: faktura@bioforsk.no og
papirform til : Fakturamottak, Fredrik A. Dahsvei 20, 1430 Ås.

Alle fakturaer skal merkes med saksnummer i dette konkurransegrunnlaget, avdeling, bestillers navn og evt. prosjektnummer.

17 FORSINKET BETALING

Ved forsinket betaling skal Kunden svare forsinkelsesrente av det forfalte beløp i henhold til lov om renter ved forsinket betaling m.m. av 17. desember 1976 nr. 100.

18 MØTER OG RAPPORTERING

Det skal avholdes jevnlig møter mellom Partene for å sikre korrekt oppfyllelse av kontraktsforpliktelsen. Krav til møter, agenda, samt de retningslinjer som gjelder gjennomføringen avtales mellom kontaktpersonene. På forespørsel skal leverandøren innrapportere

19 RAPPORTERING TIL OFFENTLIGE MYNDIGHETER

Det er Leverandørens fulle ansvar å sørge for at alle offentlige myndigheter og institusjoner som handler på offentlige myndigheters vegne får eventuell lovhjemlet informasjon i tilknytning til arbeidet. Leverandøren plikter å sørge for at alle underleverandører i nedstigende linje rapporterer til offentlige myndigheter i henhold til gjeldende lover og forskrifter.

Kunden skal holdes skadesløs for eventuelle kostnader påført Kunden som følge av Leverandørens manglende oppfyllelse av lover, forskrifter eller avtaler. Kunden forbeholder seg retten til å motregne slike kostnader sammen med et administrasjonsgebyr, mot beløp Leverandøren måtte ha til gode hos Kunden.

19.1 Rapport til Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU)

Leverandøren skal rapportere til SFU i henhold til Ligningsloven med forskrifter senest 14 dager etter at arbeidet er startet.

Rapporteringen omfatter Leverandørens og underleverandørers kontrakter, underkontrakter i nedstigende linje og arbeidstakere som benyttes i forbindelse med arbeidet. Rapporteringen omfatter alle avtaler som gir oppdrag/arbeid på land i Norge og på den norske kontinentalsokkel til firma som ikke er hjemmehørende i Norge, arbeidstakere uten norsk statsborgerskap som blir engasjert i Norge og arbeidstakere med norsk statsborgerskap dersom arbeidstakeren er ansatt i eller engasjert av firma som ikke er hjemmehørende i Norge.

Skjema RF1198 skal benyttes for arbeidstakere og skjema RF1199 benyttes for kontrakter og underkontrakter.

Ved endringer i kontrakter eller engasjerte arbeidstakere, må det sendes oppdaterte rapporteringsdata senest 14 dager etter at endringen er gjort.

20 KONTRAKTSBRUDD

20.1 Forsinkelse

Det foreligger forsinkelse dersom Leverandør ikke utfører Leveransen til avtalt tid, eller Leveransen kvalitativt eller kvantitativt ikke er i henhold til Kontrakten, med mindre forsinkelsen skyldes forhold hos Kunden.

Dersom Leverandørs utførelse av Leveransen har slike mangler at Kundens formål med leveransen blir vesentlig forfeilet, kan Kunden velge å likestille dette med forsinkelse.

20.2 Virkninger av forsinkelse

Kunden kan kreve erstattet det tap han lider som følge av forsinkelsen. Erstatning er begrenset til direkte tap, med mindre Leverandør eller noen han svarer for, har utvist grov uaktsomhet eller forsett.

Kunden kan heve Kontrakten dersom maksimal konvensjonalbot er påløpt, eller forsinkelsen medfører vesentlig kontraktsbrudd.

Ved forsinkelse eller antatt forsinkelse skal Leverandør uten ugrunnet opphold gi Kunden skriftlig melding om dette.

Meldingen skal oppgi årsaken til forsinkelsen, samt når Leveransen vil bli utført.

Får Kunden ikke slik melding innen rimelig tid etter at Leverandør fikk eller burde ha fått kjennskap til hindringen, kan Kunden kreve erstattet tap som kunne ha vært unngått om meldingen hadde kommet frem i tide.

20.3 Mangler

Leverandør er ansvarlig for enhver mangel ved utførelse av Leveransen.

Kunden skal reklamere skriftlig innen rimelig tid etter at mangel er oppdaget. For utbedringsarbeider løper en tilsvarende reklamasjonsfrist fra det tidspunktet utbedringsarbeidet ble fullført. Reklamasjonsfristene løper ikke så lenge det foretas utbedringer eller annen aktivitet, som er nødvendig for korrekt kontraktsoppfyllelse.

20.4 Virkninger av mangler

Dersom Kunden reklamerer skal Leverandør starte utbedring av mangelen omgående. Utbedring kan utsettes dersom Kunden har saklig grunn for å kreve det. Utbedring skal gjennomføres uten kostnader for Kunden.

Dersom Leverandør ikke innen rimelig tid har utbedret mangelen, er Kunden berettiget til selv, eller ved andre, å foreta utbedring for Leverandørs regning og risiko, eller kreve prisavslag. Det samme gjelder dersom det vil medføre vesentlig ulempe for Kunden å avvente Leverandørs utbedring. I slike tilfeller skal Leverandør underrettes skriftlig før utbedring iverksettes. Kunden kan kreve erstatning for tap han lider som følge av mangel. Slik erstatning er begrenset til direkte tap, med mindre Leverandør eller noen han svarer for har utvist grov uaktsomhet eller forsett.

Kunden kan heve Kontrakten dersom mangelen medfører vesentlig kontraktsbrudd. I slike tilfeller kan Kunden motsette seg Leverandørs tilbud om utbedring.

20.5 Erstatning

Kundens rett til erstatning er uavhengig av øvrige krav Kunden måtte gjøre gjeldende som følge av kontraktsbruddet, eller om slike krav kan gjøres gjeldende.

20.6 Vesentlig kontraktsbrudd

Leverandørs konkurs, insolvens, brudd på andre vesentlige økonomiske forutsetninger, gjentatte brudd på instruksjoner eller brudd på offentlige lover og regler, svik, forsømmelse eller andre forhold som bryter med tillitsforholdet til Kunden, eller forsinkelse eller mangler som medfører at Kundens formål med Kontrakten ikke oppnås, utgjør alltid et vesentlig kontraktsbrudd. Opplisting i nærværende punkt er ikke å anse som uttømmende i forhold til vurderingen av hva som utgjør et vesentlig kontraktsbrudd.

21 FORCE MAJEURE

Partene skal ikke holdes ansvarlig for forsinkelser eller mangler dersom det godtgjøres at disse skyldes en hindring utenfor Partenes kontroll, og som de ikke med rimelighet kunne ventes å ha tatt i betraktning på avtaletiden eller unngått eller overvunnet følgene av.

Beror forsinkelsen eller mangelen på en tredjeperson som Leverandør har gitt i oppdrag helt eller delvis å utføre Leveransen, er Leverandør fri for ansvar bare dersom også tredjemann ville vært fritatt etter forrige punkt. Det samme gjelder om forsinkelsen eller mangelen beror på en leverandør som Leverandør har brukt, eller på noen annen i tidligere salgsledd.

Dersom Force Majeure situasjonen varer lenger enn 60 dager har partene rett til å heve Kontrakten ved å melde dette skriftlig til motparten.

22 VARIGHET

Avtalens varighet er x år, med opsjon på x år + x år. Total maksimal varighet på kontrakten er x år. Oppstart av kontrakten er xx.xx.20xx.

23 OPSJON

Dersom Kunden utøver opsjon skal Kontrakten forlenges på de samme vilkår og betingelser som følger av nærværende Kontrakt. Dersom Kunden ønsker å benytte opsjonsretten skal Kunden varsle Leverandør skriftlig innen 60 dager før utløpet av kontraktsperioden/opsjonsperioden.

Eventuelle opsjoner fremgår av Vedlegg A Konkurranses grunnlag og Vedlegg C Leverandørens tilbud.

24 FORSIKRING

Leverandør plikter å tegne og opprettholde forsikringer for de skade- og ansvarstilfeller som kan oppstå under oppfyllelse av Kontrakten.

Leverandør plikter å ha tilfredsstillende ulykkesforsikring samt lovpålagte personalforsikringer for sine ansatte.

25 SKADESLØSHOLDELSE

Leverandør skal holde Kunden skadesløs for ethvert krav som følge av skade på Leverandørs eiendom og krav fra eget eller tredjemanns personell.

Partene skal gjensidig informere hverandre når krav som vedrører den annen Part er fremmet av tredjemann.

26 KONFIDENSIALITET

Leverandør og Leverandørs personell er forpliktet til å behandle alle opplysninger om Kunden og Leveransen som konfidensielle, også etter at avtaleforholdet opphører.

Leverandør skal ikke offentliggjøre inngåelse av denne Kontrakt, eller benytte Kunden som referanse, uten Kundens skriftlige samtykke. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

Brudd på denne bestemmelsen ansees som vesentlig kontraktsbrudd.

27 OVERDRAGELSE AV KONTRAKTEN

Kunden kan overdra sine rettigheter og plikter etter Kontrakten, helt eller delvis, forutsatt at Kunden kan godtgjøre at erververen har den økonomiske styrke som trengs for å kunne oppfylle Kundens forpliktelser etter Kontrakten.

Leverandøren kan ikke overdra eller pantsette Kontrakten, del av eller interesse i den, uten Kundens samtykke. Slikt samtykke skal ikke nektes uten saklig grunn.

28 LOVVALG OG VERNETING

Kontrakten skal i alle henseender reguleres av norsk lovgivning, og rettsvister vedrørende Kontrakten skal løses etter norske rettergangsregler.

Twist mellom Partene skal søkes løst gjennom forhandlinger. Oppnås ikke en løsning, skal saken henvises til ordinær domstolsbehandling.

29 SAMFUNNSANSVAR OG ETISKE RETNINGSLINJER

Våre leverandører og avtalepartnere skal respektere grunnleggende sosiale og etiske krav i sin virksomhet. Produkter som leveres til Kunden skal være fremstilt under forhold som er forenelig med kravene angitt nedenfor. Retningslinjene bygger på sentrale FN- og ILO-konvensjoner og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonssted. Kravene angir minimums- og ikke maksimumsstandarder. Der hvor retningslinjene og nasjonale lover eller reguleringer omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde. Dersom Leverandør til Kunden bruker underleverandører til å fullbyrde denne Kontrakt, er Leverandør forpliktet til å videreføre og bidra til etterlevelse av kravene angitt nedenfor hos sine underleverandører

29.1 Menneskerettigheter

Leverandøren skal respektere FNs menneskerettighetskonvensjon.

29.2 Prinsipper og ansattes rettigheter

Nasjonal lovgivning

Leverandøren og dennes underleverandører plikter å etterleve arbeidslovgivningen i produsentlandet, og denne utgjør alltid et minimumsnivå for de ansattes rettigheter. Der hvor retningslinjene og nasjonale lover eller reguleringer omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde.

Forbud mot barnearbeid (FNs barnekonvensjon art. 32, ILO konvensjon nr. 138 og 182)

Barnearbeid, i henhold til konvensjon angitt over, er forbudt. Dersom det foregår slikt barnearbeid, skal det arbeides for snarlig utfasing. Det skal samtidig legges til rette for at barna gis mulighet til livsopphold og utdanning inntil barnet ikke lenger er i skolepliktig alder.

Tvangsarbeid/slavearbeid (ILO konvensjon nr. 29 og 105)

Det skal ikke foregå noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid. Arbeiderne må ikke levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver, og skal være fri til å avslutte arbeidsforholdet etter rimelig oppsigelsestid.

Diskriminering (ILO konvensjon nr. 100 og 111)

Det skal ikke foregå noen diskriminering i arbeidslivet basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet.

Fagorganiseringsfrihet og retten til kollektive forhandlinger (ILO konvensjon nr. 87 og 98)

Arbeiderne skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget valg, og til å forhandle kollektivt. Dersom disse rettigheter er begrenset eller under utvikling, skal leverandøren medvirke til at de ansatte får møte ledelsen for å diskutere lønns- og arbeidsvilkår uten at dette får negative konsekvenser for arbeiderne

29.3 Miljø

Nasjonal- og internasjonal miljølovgivning og –reguleringer skal overholdes. Relevante utslippstillatelser skal være innhentet der hvor det er nødvendig. Skadelige kjemikalier og andre stoffer skal forvaltes på en forsvarlig måte.

Miljøkravet jfr. punkt 2.11, i konkurransegrunnlaget og Forskrift for offentlige anskaffelser § 17-13, gjelder i alle ledd i produksjonsprosessen, dvs. underleverandørene også.

29.4 Krav til ivaretagelse av ytre miljø

Leverandør skal, i hele kontraktperioden, ha rutiner som sikrer at produktene levert i henhold til Kontrakten, ikke inneholder forbudte stoffer eller mer enn maksimalt tillatte konsentrasjoner av farlige kjemikalier som er strengt regulert i Norge.

29.5 Emballasje

Leverandør som benytter emballasje, skal senest ved kontraktsinngåelse fremlegge dokumentasjon på deltakelse i returordning, eller oppfyllelse av forpliktelsen gjennom forvaltning av egen returordning, med ordning for sluttbehandling hvor emballasjen blir tatt hånd om på en miljømessig forsvarlig måte, Grønt Punkt Norge AS eller

tilsvarende. Dokumentasjon under dette punkt, som er levert i forbindelse med konkurransegjennomføringen av gjeldende avtale, er tilfredsstillende.

29.6 Helse og sikkerhet

Arbeidsmiljøet skal være i henhold til produsentlandets lovgivning og internasjonale retningslinjer.